

keskoles Rammer. Men naar man til den anden Side har ytret sin Betænkelighed ved, om dette Tilsyn tillige skulde formes som et i nogen Maade sagkyndigt Tilsyn, og nærer Frygt for, at et saadant Tilsyn skulde lægge sig som en død Haand over Skolens Gerning, bremse Skolens Frihed, maa jeg sige, at i den højere Skole har vi nu gennem en ret lang Aarrække set Virkningerne af et saadant sagkyndigt Skoletilsyn, og at i saa Henseende skræmmer Spørene ingenlunde. Den Gerning, som dette Tilsyn har udøvet i den højere Skole, har for Arbejdet der og ikke mindst for dette Arbejdes metodiske Udførelse været af den allerstørste Betydning, uden at der, det tør jeg roligt sige, nogen Sinde paa noget Punkt over den enkelte Skole eller over de enkelte Lærere er lagt et Tryk, som i nogen Maade kunde siges at indskrænke den Frihed — selvfølgelig indenfor de ved givne Bestemmelser givne Rammer —, som Skolen hidtil har nydt. Jeg tror ogsaa, at former man det sagkyndige Tilsyn for Folkeskolen i Lighed med den Maade, hvorpaa det er sket i den højere Skole, eller gennem en Sammenarbejden under rimeligt Hensyn til de Interesser, som begge Skoleformer har, kan man ogsaa paa dette Punkt naa det rette.

Ligeledes forekommer det mig, at de store Spørgsmaal, om man skal foretage en helt ny Inddeling af den højere Skole saaledes, at Mellemskolen i den kommende Tid bliver en ren og skær Barne-skole, som slutter med 14 Aars Alderen, paa hvilken Maade dette eventuelt vil virke tilbage paa Folkeskolen, hvorvidt man virkelig skulde kunne naa dertil, at Folkeskolen, uden at det i øvrigt indvirker paa det Maal, som maa sættes for dens Gerning, naar den skal have, hvad jeg ogsaa mener, den skal, sit Maal i sig selv, kan formes saaledes, at den kan blive en fælles Grundskole for al højere Skoleundervisning her i Landet, er Spørgsmaal, som ikke kan drøftes alene indenfor en interesseret Kreds, der væsentlig har hjemme i den højere Skole eller væsentlig har hjemme i Folkeskolen, men ogsaa dette Problem maa blive et Hovedpunkt indenfor den Forhandlingskreds, som omfatter alle kyndige i Kommissionen.

Jeg vil nævne endvidere Spørgsmaalet om, hvad man skal sætte som al Skolegernings Fællesmaal, og der mener jeg, at Tendensen i de senere Aar er gaaet bort fra det, som var det fælles i den gamle Skole, nemlig Kundskabsmeddelelsen, og over til en Bestræbelse for at gøre det til

det fælles at lære Børnene at arbejde selv, at tænke selv, altsaa at komme bort fra den rene Kundskabspaafyldning og over til Selvvirksomhed fra Børnenes Side. Nu kender jeg jo ganske vist ikke saa meget nøje, hvorledes Arbejdet gøres i Folkeskolen i de allersidste Aar, men jeg, der selv indtil mit 14de Aar har gaaet i en Folkeskole og af mange Grunde gennem en lang Aarrække ogsaa derefter har haft meget nøje Forbindelse med Arbejdet der, tror at vide, at man, naar Talen er om at naa dette Maal, i Virkeligheden er kommet et betydeligt Skridt videre i den højere Skole end i Folkeskolen. Det er vel nok muligt, at man i denne Sammenhæng ogsaa staar overfor et Problem af en noget lettere Beskaffenhed i den højere Skole end i Folkeskolen, men alligevel: Maalet maa være ogsaa indenfor Folkeskolen at lære Børnene i det Omfang, som Materialet gør det muligt, at tænke selv, at arbejde selv. Jeg tror, at naar man i noget højere Grad vilde have sin Opmærksomhed henvendt derpaa, saa kunde det lykkes gennem en virkelig metodisk Undervisning, som i hvert Øjeblik, medens Børnene sidder i Skolen, kalder paa Børnenes Arbejdsevne og Opmærksomhed, ogsaa i de saakaldte Færdighed-fag, at naa endnu bedre Resultater i Folkeskolen, end man hidtil har naaet. Ogsaa dette Spørgsmaal maa blive Genstand for en indgaaende Forhandling indenfor den samlede Kommission, og i denne Sammenhæng kommer vi ogsaa ind paa Spørgsmaalet om Læreruddannelse, thi det er jo sikkert nok, at det, som det i første Række gælder om, er, at man faar fat paa de rette Personer som Lærere og Lærerinder, faar fat paa dem, der har „Gnisten“, om jeg saa maa sige. Lige saa sikkert er det, at har de den ikke, kan den ikke ved nogen som helst Kunst tændes hos dem. Men Forholdet er dog dette, og jeg tror, at ærede Medlemmer vil indrømme mig det, at skulde kun de Mænd og Kvinder, som har „Gnisten“, saa at sige er fødte med den, gøre Arbejdet i Folkeskolen og i den højere Skole, saa vilde deres Kræfter aldeles ikke slaa til. Det store, store Flørtak af de Mænd og Kvinder, som arbejder i Skolen, er saadanne, som ved deres Uddannelse, ved, hvad de har lært, og ved deres Interesse er førte over i Skolens Gerning. Maaske de ogsaa gør et særdeles godt Arbejde, uden at de derfor kan siges hverken ved Naturen eller Interesserede at være, om jeg saa maa sige, prædesti-